

C-118/22. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2022. február 17.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Varhoven administrativen sad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. január 10.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

NG

Ellenérdekű fél a felülvizsgálati eljárásban:

Direktor na Glavna direksia „Natsionalna politsia” pri MVR –
Sofia

Az alapeljárás tárgya

Az Administrativen sad Sofia-gradnak (szófia-i közigazgatási bíróság, Bulgária) az NG által a Direktor na Glavna direksia „Natsionalna politsia” pri Ministerstvo na vatreshnite raboti (MVR) (a belügyminisztérium [MVR] „Nemzeti rendőrség” főigazgatóságának igazgatója, Bulgária) azon 2020. szeptember 2-i határozatával szemben indított keresetet elutasító ítéletével szemben NG által előterjesztett felülvizsgálati kérelem, amely megtagadta az NG tekintetében a Rayonno upravlenie Kazanlak pri Oblasna direksia na MVR – Stara Zagora (az MVR Stara Zagora-i területi igazgatóságának kasanlakai kerületi rendőrségi hivatala, Bulgária) által fogantatosított 2015. június 2-i 16903. sz. rendőrségi nyilvántartásba vétel törlését.

A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése. A rendőrségi nyilvántartásba vétel törlésének feltételei.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének b) pontja alapján terjesztik elő.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Lehetővé tesz-e a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikke (2) bekezdésének b) pontjával és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 5. cikkének értelmezése olyan nemzeti jogalkotási intézkedéseket, amelyek eredményeként gyakorlatilag korlátlan jog keletkezik a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelésére, és/vagy megszűnik az érintettnek az adatai kezelésének korlátozásához, valamint adatainak törléséhez, illetve megsemmisítéséhez való joga?

Az Unió rendelkezései és ítélezési gyakorlata

A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítések: HL 2018. L 127., 7. o.; HL 2021. L 74., 39. o.), 5., 13. és 14. cikk

A nemzeti jogszabályok

Nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv, a továbbiakban: NK), 82., 85. és 88a. cikk

Zakon za Ministerstvo na vatreshnite raboti (a belügyminisztériumról szóló törvény, a továbbiakban: ZMVR), 25–27. és 68. cikk

Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia (a rendőrségi nyilvántartásba vétel foganatosítása és törlése szabályainak megállapításáról szóló rendelet), 18–22. cikk

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 2020. július 15-én a szófiai NG a Rayonno upravlenie na MVR, grad Kazanlak (az MVR kasanlaki kerületi rendőrségi hivatala, Bulgária) nyilvántartásában szereplő nyomozással összefüggésben foganatosított rendőrségi nyilvántartásba vétel törlését kérte az említett rendőrségi hivataltól. Ennek során benyújtotta egy hatósági erkölcsi bizonyítvány másolatát, amellyel igazolta büntetlen előéletét.
- 2 2020. július 29-én a kasanlaki kerületi rendőrségi hivatal vezetője arról tájékoztatta az Oblastna direktsia na MVR – Stara Zagora (az MVR Stara Zagora- i területi igazgatósága, Bulgária) igazgatóhelyettesét, hogy NG tekintetében 2015. június 2-án az említett rendőrségi hivatal nyilvántartásában szereplő nyomozás keretében bűnügyi nyilvántartásba vételt foganatosítottak 16903. számon, mivel NG tanúként valótlan vallomást tett, ami az NK 290. cikkének (1) bekezdése szerint bűncselekménynek minősül.
- 3 2020. augusztus 13-án a kasanlaki Rayonen prokuror (kerületi ügyész, Bulgária) arról tájékoztatta az MVR Stara Zagora- i területi igazgatóságát, hogy NG-t az NK 290. cikkének (1) bekezdése szerinti bűncselekmény elkövetésével vádolták meg. 2015. július 2-án vádat emeltek NG-vel szemben a Rayonen sad Kazanlak (kasanlaki kerületi bíróság, Bulgária) előtt, és a 2016. június 28-i ítélettel egy év felfüggesztett szabadságvesztés-büntetésre ítélték. Ezt az ítéletet helybenhagyta az Okrazhen sad Stara Zagora (Stara Zagora-i regionális bíróság, Bulgária) 2016. december 2-i ítélete. NG 2018. március 14-én töltötte le a büntetését.
- 4 A közigazgatási hatóság hitelesített másolatokat kért az ítéletekről. A vizsgálat eredményeit a 2020. augusztus 19-i jelentésben ismertették, amelyben azt javasolták, hogy nyújtsanak be indokolással ellátott javaslatot a Glavna direktsia „Natsionalna Politsia” – Sofia („Nemzeti rendőrség” szófiai főigazgatósága, Bulgária) részére az NG tekintetében a kasanlaki kerületi rendőrségi hivatal által az NK 290. cikkének (1) bekezdése szerinti olyan bűncselekmény miatt folytatott nyomozás keretében foganatosított 2015. június 2-i 16903. sz. rendőrségi nyilvántartásba vétel törlésének megtagadására vonatkozóan, amelynek elkövetése miatt felfüggesztett szabadságvesztés-büntetésre ítélték NG-t a Rayonen sad Kazanlaknak (kasanlaki kerületi bíróság) az Okrazhen sad Stara Zagora (Stara Zagora-i regionális bíróság) 2016. december 2-i ítéletével helybenhagyott 2016. június 28-i ítéletével.
- 5 2020. augusztus 19-én javaslatot fogalmaztak meg a Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna Politsia” pri MVR (az MVR „Nemzeti rendőrség” főigazgatóságának igazgatója, Bulgária) részére egy olyan határozat meghozatalára vonatkozóan, amely a ZMVR 68. cikkének (6) bekezdése szerinti jogalap hiányában megtagadja a szófiai NG rendőrségi nyilvántartásba vételének törlését.
- 6 2020. szeptember 2-án az MVR „Nemzeti rendőrség” főigazgatóságának igazgatója meghozta a megtámadott határozatot, amelyben megtagadta az MVR

Stara Zagora-i területi igazgatóságának kasanlaki kerületi rendőrségi hivatala által foganatosított 2015. június 2-i 16903. sz. rendőrségi nyilvántartásba vétel törlését. Ezt azzal indokolta, hogy a jogerős elítélés nem – mégpedig a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülés esetén sem – tartozik a rendőrségi nyilvántartásba vétel törlésének a ZMVR 68. cikkének (6) bekezdésében kimerítően felsorolt okai közé.

- 7 2020. október 8-án NG keresetet indított az MVR „Nemzeti rendőrség” főigazgatósága igazgatójának 2020. szeptember 2-i határozatával szemben az Administrativen sad Sofia-grad (szófia-i közigazgatási bíróság) előtt.
- 8 Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az MVR „Nemzeti rendőrség” főigazgatósága igazgatójának megtámadott határozata helyes és jogszerű, és elutasította NG keresetét.
- 9 A bíróság abból indult ki, hogy a rendőrségi nyilvántartásba vétel jellegénél fogva a személyes adatok kezelésének olyan típusát jelenti, amelyet a ZMVR alapján az érintettek hozzájárulása nélkül végeznek. A rendőrségi nyilvántartásba vétel törlésének okait kimerítően felsorolja a ZMVR 68. cikkének (6) bekezdése, és az eljárásban nem nyújtottak be a rendőrségi nyilvántartásba vétel törlése felsorolt okai bármelyikének fennállására vonatkozó bizonyítékokat. A bíróság feltételezte továbbá, hogy a felek között nem vitatott, hogy NG-t jogerősen elítélték az NK 290. cikkének (1) bekezdése szerinti bűncselekmény elkövetése miatt, és hogy NG letöltötte a kiszabott büntetést, és mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. A bíróság kifejtette, hogy a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülés nem tartozik a rendőrségi nyilvántartásba vétel törlésének a törvényben kifejezetten felsorolt okai közé, és hogy az okokat nem lehet tágan értelmezni, mivel a rendőrségi nyilvántartásba vételnek más célja van (a ZMVR 27. cikke szerint a nemzetbiztonság biztosítása, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása), mint a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesítésnek, amelynek célja az elítélés és az ahhoz fűződő következmények jövőre nézve történő megszüntetése. Az irányelv 13. és 14. cikkének alkalmazását illetően az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy e rendelkezéseket nem sértették meg, mivel nem állt rendelkezésre bizonyíték arra vonatkozóan, hogy nem bocsátották NG rendelkezésére a kért információkat, és hogy az uniós joggal főszabály szerint nem ellentétes a személyes adatoknak a nemzetbiztonság védelme, a bűnözés elleni küzdelem és a közrend fenntartása céljából végzett kezelése.
- 10 A kifejtett okokból a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a ZMVR 68. cikkének (6) bekezdése különös rendelkezésnek minősül a személyes adatok védelmére vonatkozó általános rendelkezésekhez képest, és ezért elsőbbséget élvez, és a rendőrségi nyilvántartásba vétel nem törölhető a különös rendelkezésben meghatározottaktól eltérő okokból. Az elsőfokú bíróság elutasította NG keresetét.

- 11 Az elsőfokú ítéletet NG megtámadta a felülvizsgálati bíróságként eljáró Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Bulgária) kérdést előterjesztő ítélkező testülete előtt, amely a jogvita helyes eldöntéséhez szükségesnek tartja az uniós jog értelmezését.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 12 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél elsősorban azzal érvel, hogy a bíróság tévesen állapította meg a rendőrségi nyilvántartásba vétel törlését megtagadó megtámadott határozat jogszerűségét, mert nem vette figyelembe, hogy az irányelv 5., 13. és 14. cikkének az az általános értelme, hogy a személyes adatok tárolás útján történő kezelésének időtartama nem lehet végtelen (korlátlan). A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kifejti továbbá, hogy az elítélt a rendőrségi nyilvántartásba vétel törlésére vonatkozó jogalap hiányában a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülést követően lényegében sohasem kérheti az illetékes hatóságok által az általa elkövetett olyan bűncselekménnyel összefüggésben gyűjtött személyes adatainak törlését, amelynek tekintetében letöltötte a büntetést, és mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól, és így a tárolás korlátlan ideig tart.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 13 Az eljáró ítélkező testület megállapítja, hogy NG olyan természetes személy, akit közvédra üldözendő bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen elítéltek, aki az ezért kiszabott büntetést letöltötte, és aki az NK 82. cikke (1) bekezdésének 5. pontjával összefüggésben értelmezett 88a. cikkének (1) bekezdése alapján mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. NG 2020. március 14-én mentesült a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.
- 14 A nemzeti jog olyan jogszabályi rendelkezések rendszerét tartalmazza, amelyek szabályozzák a közvédra üldözendő bűncselekmény szándékos elkövetésével vádolt személyek rendőrségi nyilvántartásba vételét.
- 15 A rendőrségi nyilvántartásba vétel jellegénél fogva a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása – így többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése – céljából végzett kezelésének minősül, és az (EU) 2016/680 irányelv hatálya alá tartozik.
- 16 A nemzeti jogrendszer bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi a rendőrségi nyilvántartásba vétel törlését (eltávolítását, megsemmisítését). A törlési okokat kimerítően felsorolja a ZMVR 68. cikkének (6) bekezdése, a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülés pedig nem tartozik azok

közé. A jelen esetben ezért nem törölhető a nyilvántartásba vétel, és a többi ok egyike sem alkalmazható.

- 17 Az uniós jog és különösen az (EU) 2016/680 irányelvnek a személyes adatok jogszerű, tisztességes és átlátható kezelésére vonatkozó (26) preambulumbekzdése garanciákat követel meg arra nézve, hogy a gyűjtött személyes adatok mennyisége ne legyen túlzott mértékű, és az adatokat csak az adatkezelés célja szempontjából szükséges ideig tárolják. Elő van írva továbbá, hogy az adatkezelőnek törlési vagy rendszeres felülvizsgálati határidőket kell megállapítania. A (34) preambulumbekzdés kifejezetten megállapítja, hogy a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása – többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése – céljából az illetékes hatóságok által végzett személyesadat-kezelés fogalom meghatározása magában foglalja az adatkezelés korlátozására, valamint az adatok törlésére, illetve megsemmisítésére irányuló műveleteket.
- 18 Ezek az elvek olyan konkrét rendelkezésekben tükröződnek, mint amilyen az irányelv 5. cikke, amely arra kötelezi a tagállamokat, hogy megfelelő határidőket állapítsanak meg a személyes adatok törlésére vagy tárolásuk szükségességének rendszeres felülvizsgálatára, ideértve az e határidők betartását szolgáló eljárásjogi intézkedéseket is; a 13. cikk (2) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy jogalkotási intézkedések útján az érintettnek a személyes adatok tárolásának időtartamáról, vagy ha ez nem lehetséges, ezen időtartam meghatározásának szempontjairól való tájékoztatásával biztosítsák, hogy az érintett gyakorolni tudja jogait; a 13. cikk (3) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy jogalkotási intézkedéseket fogadjanak el az érintett [13. cikk (2) bekezdése] szerinti tájékoztatásának késleltetésére, korlátozására vagy akár mellőzésére, de csak amennyiben kellő tekintettel vannak az érintett alapvető jogaira és jogos érdekeire.
- 19 Az eljáró bíróság úgy véli, hogy nem egyértelmű, hogy lehetővé teszik-e az irányelv által kitűzött célok a tagállamok olyan jogalkotási intézkedéseit, amelyek eredményeként gyakorlatilag korlátlan jog keletkezik a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelésére, és megszűnik az érintettnek az adatai kezelésének korlátozásához, valamint adatainak törléséhez, illetve megsemmisítéséhez való joga.
- 20 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtása szükségességének vizsgálata során az eljáró bíróság figyelembe vette, hogy az irányelv (7) preambulumbekzdése szerint „[a] büntetőügyekben folytatott hatékony igazságügyi együttműködés és rendőrségi együttműködés biztosítása érdekében alapvető fontosságú a természetes személyek személyes adatainak következetes és magas szintű védelme, valamint a tagállamok illetékes hatóságai között a személyes adatok cseréjének elősegítése. Ebből a célból az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás

lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása – többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelem és e veszélyek megelőzése – érdekében végzett személyes adat-kezeléssel összefüggésben a természetes személyek jogait és szabadságait minden tagállamban azonos szintű védelemben kell részesíteni”.

Az eljáró bíróság tudomással bír arról, hogy az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban van az Administrativen sad Blagoevgrad (blagoevgradi közigazgatási bíróság, Bulgária) által 2021. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyomán indult C-180/21. sz. ügy és a Spetsializiran nakazatelen sad (szakosított büntetőbíróság, Bulgária) által 2021. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyomán indult C-205/21. sz. ügy. Ezen ügyek azonban a 2016/680 irányelv más rendelkezéseire vonatkoznak, és nincsenek hatással a jelen ügyben eldöntendő kérdésre. Az Európai Unió Bírósága által előzetes döntéshozatali eljárások keretében kialakított ítélkezési gyakorlat áttekintése nem tárt fel olyan ítéleteket, amelyek választ adnának a jelen ügyben felmerülő fő kérdésre, és az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtása ezért biztosítaná a 2016/680 irányelv vonatkozó rendelkezéseinek egységes értelmezését.